

ת"פ 14430/02/15 - מדינת ישראל נגד יחיא ויזמן

בית דין אזורי לעבודה בחיפה
ת"פ 14430-02-15 מדינת ישראל נ' ויזמן

בפני
כבוד השופט אסף הראל
מדינת ישראל ע"י ב"כ: עו"ד ח' רונן
בעניין:

נגד
יחיא ויזמן,

גזר דין

1. הנאשם הורשע בעבירה של הפרעה למפקח במילוי תפקידו, לפי סעיף 6(ד) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן- **חוק עובדים זרים**). זאת בשל מעשיו ומחדליו ביום 6.6.11. ביום זה בוצעה בנכס מקרקעין אותו החזיק הנאשם ביקורת על ידי מפקחים של רשות האוכלוסין וההגירה (להלן- **הביקורת** ו- **המפקחים**, בהתאמה). מדובר בנכס מקרקעין אשר היה בשלבי בניה, ברחוב הצבעוני ליד בית 176 ביישוב גן נר (להלן- **האתר**). עוד הורשע הנאשם בעבירה של אי מילוי דרישת מפקח, עבירה לפי סעיף 6(ה) לחוק. זאת בשל מחדלו להתייצב לחקירה ולמסור מסמכים למפקחים, בניגוד לדרישה שעלתה בשני הזימונים בכתב שהומצאו לו בחודשים 7/12 ו-9/12.

2. המאשימה טוענת, בין היתר, כי המניע שעמד מאחורי ביצוע העבירות היה לאפשר לנאשם להעסיק שלא כדין עובדים זרים באתר; כי בביצוע העבירות פגע הנאשם בשלטון החוק וסיכל כל אפשרות לאכיפה; וכי להתנהגות כזו אין לגלות סובלנות. על פי המאשימה, מתחם הענישה הראוי בגין כל אחת מהעבירות בהן הורשע הנאשם עומד על קנס כספי שבין 7,500 ש"ח לבין 15,000 ש"ח. בתוך מתחם ענישה זו, עותרת הנאשמת כי יושת על הנאשם - בגין כל עבירה - קנס כספי של 10,000 ש"ח. בנוסף לקנס, עותרת המאשימה כי הנאשם יחוייב לחתום על התחייבות כספית בגובה 35,000 ש"ח להמנע במשך שלוש שנים מביצוע העבירות בהן הואשם.

3. הנאשם טוען, בין היתר, כי לא נהג כלפי המפקחים באלימות פיזית או מילולית; כי לא התיר להם להכנס לאתר בשל דאגה לשלומם שכן היו ללא קסדות וללא נעליים מתאימות; וכי לא העסיק עובדים זרים. נטען על ידו כי מצבו הכלכלי אינו טוב, והוא מצוי בחובות בהוצאה לפועל בגובה של כ-300,000 ש"ח (מוצג נאשם 1). עוד טוען הנאשם כי מתגוררים עמו כל ילדיו וכן בנו של אחיו; כי הבית שנבנה באתר כבר אינו שלו, שכן מכר אותו; וכי בשל מגבלה בידו הוא כמעט ולא עוסק בשיפוצים.

4. לאחר שנתתי דעתי לכלל טענות הצדדים ולמסמכים שהציגו במסגרת טיעוניהם לעונש, הגעתי למסקנה

עמוד 1

כי יש להשית על הנאשם עונש של קנס ומתן התחייבות להימנע מביצוע עבירה, כפי שיפורט להלן.

העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד

5. העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977) (להלן - **חוק העונשין**). מדובר בעבירות שיש בינן קשר הדוק. הן מהוות יחדיו תכנית עבריינית אחת - שעניינה סיכול יכולתם של המפקחים לאכוף את הוראות חוק עובדים זרים ביחס לאתר (ע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל**, פס' 21-25 לפסק הדין (3.9.2015)). העבירה האחת - הפרעה למפקח במילוי תפקידו - סיכלה את היכולת לאכוף את חוק עובדים זרים באתר, בעת שבוצעה בו הביקורת על ידי המפקחים. העבירה האחרת - אי מילוי דרישת מפקח - באה בהמשך לעבירה הראשונה ותכליתה היתה להבטיח כי סיכול הביקורת שהושג באמצעות העבירה הראשונה, לא יאויין. זאת מאחר והנאשם לא התייבץ לחקירה ולא המציא למפקחים מסמכים שאותם התבקש להציג בנוגע לעובדים הזרים שנצפו על ידי המפקחים באתר ביום הביקורת. העבירה הראשונה בציר הזמן - הפרעה למפקח במילוי תפקידו - סיכלה את יכולת המפקחים לבדוק את חוקיות העסקת העובדים באתר ביום הביקורת. העבירה השנייה בציר הזמן - אי מילוי דרישת המפקח - נעשתה כדי למנוע מהמפקחים להשיג ראיות באופן שיאפשר להם לשקם את הנזק, מבחינת אכיפת חוק עובדים זרים, שנגרם בשל סיכול הביקורת באתר על ידי הנאשם.

הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות

6. לצורך קביעת מתחם הענישה ההולם לעבירות שביצע הנאשם, יש לעמוד על הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בהם (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). הנאשם, בהתנהגותו ובמחדליו, פגע בשני ערכים חברתיים עיקריים. הראשון - והעיקרי שבהם - הינו פגיעה בשלטון החוק ובפעילות הגורמים האמונים על אכיפת החוק. אכיפת הדין נחוצה על מנת לשמור על הסדר הציבורי ועל שלטון החוק, והיא מהווה אחד התפקידים העיקריים של השלטון. פעולה הננקטת על מנת לסכל התנהלות תקנית זו מצידן של הרשויות המוסמכות, פוגמת בסדר הציבורי ובשלטון החוק (בג"ץ 551/99 **שקם בע"מ נ' מנהל המכס ומע"מ**, פ"ד נד(1) 112, פסקה 8 לפסק דינו של השופט זמיר (2000)). בחירתו של הנאשם למנוע את כניסת המפקחים לאתר במהלך הביקורת, ובהמשך לא לאפשר להם להשלים את הבירור הנדרש בדרך של הגעה לחקירה והמצאת מסמכים, בשתי הזדמנויות שונות- שיבשה את הליך הבירור ומנעה מהרשויות הרלוונטיות את אכיפתו של חוק עובדים זרים, ובכך פגעה בתפקודן. כל זאת עשה הנאשם על מנת לנסות ולהתחמק מההשלכות האפשריות שניבו תוצאות הביקורת באתר ותוצאות החקירה.

7. הערך החברתי השני בו פגע הנאשם הינו בשמירה על זכויות העובדים הזרים עצמם. חוק עובדים זרים מיועד להבטיח כי לעובד הזר ינתנו זכויות בסיסיות ותנאי העסקה הולמים. הוא גם מיועד להגן על עובדים מקומיים מפני תחרות של "עבודה זולה" (ע"פ (ארצי) 1001/01 **מדינת ישראל נ' ניסים**, פד"ע לח 145, פסקה 6 לפסק הדין (17.6.2002); בג"ץ 11437/05 **קו לעובד נ' משרד הפנים**, פ"ד סד(3) 122, פסקה 19 לפסק הדין (13.4.2011)). לשם הגשמת תכליות אלו של חוק עובדים זרים, לא די בחקיקת החוק עצמו. יש גם לאכפו ולוודא שהמעסיקים פועלים בהתאם להוראותיו. סיכול אכיפת חוק עובדים זרים על ידי הנאשם הביא בתורו לפגיעה בערכים החברתיים האלה שעליהם מבקש חוק זה להגן.

הקנס המירבי והקנס המזערי שניתן להשית על הנאשם

8. העונש המירבי הנקוב לצד העבירה של הפרעה למפקח במילוי תפקידו, בהתאם לסעיף 6(ד) לחוק עובדים זרים, הינו מאסר בן שישה חודשים. אין חובה להשית עונש מאסר והמאשימה לא עתרה להטלת עונש כזה על הנאשם. חלף עונש של מאסר, ניתן להשית קנס כספי מירבי בסך 14,400 ש"ח (סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין).

9. בגין עבירה של אי מילוי אחר דרישת מפקח, בהתאם לסעיף 6(ה) לחוק עובדים זרים, רשאי בית הדין להטיל מאסר באורך שישה חודשים. גם כאן, אין חובה להשית עונש מאסר והמאשימה לא עתרה להטלת עונש כזה על הנאשם. בהתאם לסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תקופת המאסר הנקובה בסעיף ניתנת להמרה בקנס מירבי בסך 14,400 ש"ח. עבירה זו היא עבירה נמשכת - היינו, ההתנהגות העבריינית שבה נמשכת כל עוד לא תוקנה. ככל שחולף הזמן, מקבלת אותה התנהגות עבריינית נופך הולך וגובר של חומרה (רע"פ 10571/08 **מדינת ישראל נ' מלכיאל** (23.6.2011)). על כך שמדובר בעבירה נמשכת ניתן ללמוד מסעיף 6(ה) לחוק עובדים זרים, המאפשר להשית קנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין - היינו סך של 1,400 ש"ח - עבור כל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שתחילתה עם מסירת ההתראה בכתב או לאחר הגשת כתב אישום בגין עבירה זו. יצוין כי על אף שהנאשם נמנע מלהתייצב פעמיים לחקירה ולמסור מסמכים למפקחים, מדובר בעבירה אחת של אי מילוי אחר דרישת מפקח, ולא בשתי עבירות. זאת מאחר ולשני האירועים קשר הדוק, עד שניתן לראות בהן התנהגות אחת. המאשימה בטיעונה לא עתרה להשתת קנס יומי על הנאשם, ומשכך הקנס המירבי שניתן להטיל עליו בשל העבירה של אי מילוי דרישת מפקח הוא 14,400 ש"ח.

10. העבירה של אי מילוי אחר דרישת מפקח היא עבירה מינהלית (סעיף 1 לחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו - 1985 (להלן - **חוק העבירות המינהליות**); תקנה 1 לתקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - עובדים זרים), התשנ"ב - 1992). בנסיבותיו של הנאשם, הקנס המינהלי שניתן היה להטיל בגינה הוא 5,000 ש"ח. כמו כן ניתן להטיל קנס מינהלי של 500 ש"ח בגין כל יום בו נמשכת העבירה, אלא שהדבר מותנה בכך כי נשלחה לנאשם התראה לפי סעיף 8(ב1) לחוק העבירות המינהליות, דבר שהמאשימה לא הוכיחה במקרה דנן. הנאשם נשפט על עבירה זו לאור בקשתו (עדות הנאשם בעמוד 23 לפרוטוקול). התוצאה הינה, כי הקנס שיושט על הנאשם בגין העבירה של אי מילוי אחר דרישת מפקח אינו יכול להיות נמוך מ- 5,000 ש"ח אלא אם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתת שיעור הקנס מתחת לרף מזערי זה (סעיף 14(1) לחוק העבירות המינהליות).

מדיניות הענישה הנהוגה

11. לצורך קביעת מתחם הענישה ההולם, יש להביא בחשבון, בין יתר הדברים, גם את מדיניות הענישה הנהוגת (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). ניתן ללמוד גזירה שווה מענישה שנקבעה בפסקי דין בהם נדונו עבירות על חוק שחר מינימום, התשמ"ז - 1987 (להלן - **חוק שחר מינימום**). חוק שחר מינימום כולל בחובו גם עבירות הדומות במהותן לעבירות בהן הורשע הנאשם. זאת, משסעיף 15ג(א) לחוק שחר מינימום מתייחס לעבירה של הפרעה למפקח עבודה במילוי תפקידו, שבצידה עונש מאסר של שישה חודשים; וסעיף 15ג(ב) מתייחס לעבירה של אי מילוי אחר דרישות מפקח עבודה, שבצידה עונש של מאסר שישה חודשים וכן קנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין "לכל יום שבו נמשכת העבירה אחרי היום שקבע המפקח למילוי הדרישה".

12. בת"פ (אזורי ב"ש) 25178-09-13 **מדינת ישראל נ' חדאד** (24.7.2016) הנאשם והחברה שבבעלותו הורשעו בגין מספר עבירות, ביניהן, הפרעה למפקח עבודה - עבירה לפי סעיף 33 לחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953, סעיפים 15ג(א) ו-15ג(ב) לחוק שכר מינימום, ולפי סעיף 36 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה התשי"ד-1954. לפי כתב האישום, הנאשם לא המציא מסמכים בהתאם לדרישות במועדים שונים ולא התייצב לחקירה במועדים שנקבעו בזימונים לחקירה שנשלחו אליו בעקבות ביקורת יזומה שנערכה בחברה. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו, בעובדות שיוחסו לו בכתב האישום, וזאת ללא ניהול הוכחות. בגזר הדין נקבע- באשר לעבירות הפרעה למפקח - כי מתחם הענישה הראוי לעבירת הפרעה למפקח לפי חוק שכר מינימום נע בין גובה הקנס המנהלי בסך 5,000 ש"ח ל- 10,000 ש"ח; ובין 20%-30% מהקנס המירבי בגין עבירה זו. עוד נאמר בגזר הדין כי יש לראות באישום בדבר הפרעה למפקח כיחידת עבירה אחת. בסופו של יום, קבע בית הדין את מתחם הענישה במקרה שם בין גובה הקנס המנהלי בסך 5,000 ש"ח ל- 10,000 ש"ח, והשית על הנאשם בגין עבירה זו קנס בסך 5,000 ש"ח וחייבו לחתום על התחייבות בסך 14,400 ש"ח שלא לעבור על עבירה על חוק שכר מינימום.

13. בת"פ (אזורי ב"ש) 36087-08-10 **מדינת ישראל נ' זגדון** (27.3.2016) הורשע הנאשם, בין יתר, בעבירה של אי מילוי דרישת מפקח עבודה, עבירה לפי סעיפים 15ב ו-15ג(ב) לחוק שכר מינימום. עבירה זו הוגדרה כאירוע נפרד, ובהתאם, נגזר עונשו של הנאשם. בית הדין סקר את מדיניות הענישה בעבירות לפי הוראות החוק הנ"ל, ומצא כי הושתו קנסות במסגרת הסדרי טיעון בשיעור של 20%-30% מהקנס המירבי. במקרה שם, גזר בית הדין קנס בגובה 2,500 ש"ח, כמו גם חתימה על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בה הורשע במשך שלוש שנים מיום קבלת גזר הדין, כאשר במידה ויפר התחייבות זו, יחויב מיד בקנס המירבי הקבוע בחוק לעבירה הנ"ל.

14. בת"פ (אזורי ב"ש) 30587-04-14 **מדינת ישראל נ' ש.ש.ח. אירועים בע"מ** (1.11.2015) הוגש כתב אישום כנגד החברה והנאשם- בעלי החברה ומנהלה, בגין מספר עבירות. הנאשם הואשם, בין היתר, באי מילוי דרישת מפקח, עבירה על סעיפים 15ב ו-15ג(ב) לחוק שכר מינימום. נטען כי הנאשם לא המציא מסמכים בהתאם לדרישה בעקבות ביקורת יזומה שנערכה בחברה, ולא התייצב לחקירה בשני מועדים שנקבעו בזימונים לחקירה שנשלחו לו. הנאשמים הורשעו, על יסוד הודאתם, בעובדות שיוחסו להם בכתב האישום וזאת ללא ניהול הוכחות. באשר לעבירה של אי מילוי דרישת מפקח לפי חוק שכר מינימום בחן בית הדין את מדיניות הענישה הרלבנטית, וציין כי מתחמי הענישה בפסיקה עמדו, בין היתר, על גובה הקנס המנהלי בסך 5,000 ש"ח לבין סך 10,000 ש"ח; בין סך של 5,000 ש"ח לבין 50% מגובה הקנס המירביהמצטבר; שיעור שבין 30% ל-60% מגובה הקנס המקסימאלי, שהינו בסך 14,400 ש"ח (היינו, בין 4,320 ש"ח ל- 8,640 ש"ח). בית הדין קבע כי במקרה שם מדובר ביחידת עבירה אחת, וכי מתחם הענישה הראוי הינו בין גובה הקנס המנהלי בסך 5,000 ש"ח ל-10,000 ש"ח. בגזר הדין נקבע כי בנסיבותיו המיוחדות של התיק, בהן ניתן כנגד הנאשם צו כינוס נכסים וכאשר כתב האישום הוגש כארבע שנים לאחר הביקורת שנערכה והנאשם אינו מיוצג, שיקולי שיקום הנאשם מטילים את הכף לחרוג ממתחם הענישה שנקבע לגבי עבירת חוק הגנת השכר ועבירת חוק שכר מינימום. בסך הכל, בגין העבירה על חוק שכר מינימום השית בית הדין על הנאשם קנס בסך 5,000 ש"ח וכן חתימה על התחייבות, בין היתר, בסך 14,400 ש"ח שלא לעבור עבירה על חוק שכר מינימום.

15. מפסקי הדין של בתי הדין האזוריים לעבודה הנ"ל, ניתן להסיק כי הענישה המקובלת בעבירה של הפרעה למפקח ובעבירה של אי מילוי דרישת מפקח - לפי חוק שכר מינימום - עומדת על 35% מהקנס המירבי, וזה בגובהה לקנס המינהלי שניתן היה להטיל בגין עבירה של אי מילוי דרישת מפקח. בעבירה של אי מילוי דרישת מפקח, בנסיבות

שנדונו באותם פסקי דין, לא הוטל קנס יומי בגין עבירה נמשכת.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

16. לצורך קביעת מתחם הענישה ההולם, יש לבחון האם הנסיבות השונות הקשורות בביצוע העבירות בהן הורשע הן כאלה שמפחיתות או מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמתו של הנאשם (סעיף 40ט לחוק העונשין). מבין השיקולים לחומרה ניתן להצביע על העובדה כי בבסיס פעולותיו ומחדליו של הנאשם עמדה בחירתו להעסיק באתר עובדים זרים. יודגש, כי המניע לביצוע העבירות דן הוא כלכלי- למנוע את אכיפת חוק עובדים זרים, אשר בתורה עשויה היתה להביא להטלת עונשים - בדמות קנסות כספיים - על הנאשם. שיקול נוסף לחומרה הוא העובדה כי הנאשם היה האחראי הבלעדי לביצוע העבירות בהן הורשע. הוא זה שהעסיק עובדים זרים מלכתחילה; הוא זה שבחר לנסות ולהרחיק את המפקחים מהאתר, על מנת שהדבר לא יתגלה; והוא שנמנע מלהגיע לחקירות אליהן זומן כדין- בשתי הזדמנויות נפרדות. עוד אציין כי לא הוכח כי גורם נוסף היה מעורב בהליך קבלת ההחלטות של הנאשם בהחלטתו להעסיק עובדים זרים, בהחלטתו לנסות ולסכל את הביקורת או בבחירה להימנע מלהופיע לחקירות אליהן זומן.

מצבו הכלכלי של הנאשם

17. מאחר ועסקינן במתחם ענישה שעניינו קנס כספי, יש ליתן את הדעת - במסגרת השיקולים לקביעת מתחם הענישה ההולם - למצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40ח לחוק העונשין). הנאשם הציג מסמך ממערכת הוצאה לפועל שכותרתו "דו"ח תיקים לחייב מרוכז" (מוצג נאשם/1) ממנו עולה כי סכום החוב העדכני אותו חייב הנאשם עומד על כ- 280,000 ש"ח. אלא שאין במסמך זה כדי להציג תמונה מלאה על מצבו הכלכלי של הנאשם. הנאשם לא הציג מסמך כלשהו בנוגע לנכסיו. כך, לא הוצג תדפיס חשבון בנק. כך, לא הוצגה ראייה על טענתו כי מכר את הבית שנבנה באתר, ומה התמורה שהתקבלה ממכירת בית זה. טענתו של הנאשם בדבר מצב כלכלי קשה לא עולה בקנה אחד עם דבריו- בדיון מיום 7.9.16 (עמוד 6 לפרוטוקול) - שם ציין כי הוא נוסע לחו"ל לשם הצגת סיחה שלו.

מתחם הענישה ההולם

18. עתה יש לעבור לקביעת מתחם הענישה ההולם לארוע. לאחר שנתתי דעתי לטעמים שפורטו לעיל, סברתי כי הטווח המזערי של המתחם יעמוד על 35% מהקנס המירבי. בכל הנוגע לעבירה של אי מילוי דרישת המפקח, רף מזערי זה משקף את הקנס המינהלי שניתן היה להשית על הנאשם בגין עבירה זו. הרף המירבי של המתחם יעמוד על 75% מגובה הקנס המירבי. היינו, סברתי כי מתחם הענישה ההולם את האירוע כולו עומד על קנס כספי שבין 15,120 ש"ח לבין 32,400 ש"ח. אולם מאחר והמאשימה טענה למתחם ענישה עם סכומים שהם במעט נמוכים יותר - כזה שבין 7,500 ש"ח לבין 15,000 ש"ח לכל עבירה, היינו בין 15,000 ש"ח לבין 30,000 ש"ח לאירוע כולו - לא מצאתי לקבוע מתחם ענישה חמור מזה לו טוענת המאשימה. אני קובע איפוא כי בגין מתחם הענישה ההולם בגין האירוע כולו עומד על קנס כספי בין 15,000 ש"ח לבין 30,000 ש"ח.

העונש שיש להשית על הנאשם

19. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם, יש לתת את הדעת לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, שאף להן יינתן משקל (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין). מבין השיקולים לקולא ניתן להצביע על היעדר של עבר פלילי של הנאשם. זאת, מאחר והמאשימה לא טענה- וממילא לא הוכיחה - כי קיים עבר פלילי כזה. עוד יש ליתן את הדעת לחלוף הזמן: מהעת בה ביצע הנאשם את העבירה הראשונה - של הפרעה למפקח במילוי תפקידו - ואת העבירה השנייה - של אי מילוי דרישת מפקח - ועד למועד הגשת כתב האישום חלפו כ-3.5 שנים ושנתיים וחצי, בהתאמה. לאלה יש להוסיף את התנהגותו החיובית של הנאשם, המוצאת ביטוי בכך שהוא מאפשר לבן אחיו, שהוא קטין, להתגורר עמו בשל נסיבות שפורטו על ידי הנאשם בדיון. לחומרה ניתן לציין כי הנאשם לא נטל אחריות למעשיו, אלא שב וטען כי מנע מהמפקחים כניסה לאתר בשל סיבות של בטיחות.

20. לאור האמור לעיל, אני משית על הנאשם קנס כספי של 18,000 ש"ח.

21. קנס זה ישולם על ידי הנאשם ב- 12 תשלומים שווים וחודשיים, הראשון בהם לא יאוחר מיום 1.8.2017. כמו כן יחתום הנאשם על התחייבות - כאמור בסעיף 72 לחוק העונשין- להימנע במשך שלוש שנים מביצוע עבירה על סעיפים 6(ד) ו- 6(ה) לחוק עובדים זרים. גובה ההתחייבות יהיה 6,000 ש"ח. הנאשם יחתום על התחייבות זו במזכירות בית הדין עד יום 1.8.2017 שאם לא כן ניתן יהיה לעצרו ולהביאו בפני שופט לשם מתן התחייבות זו.

22. לצדדים מוקנית, תוך 45 ימים מעת שיומצא להם גזר דין זה, זכות לערער על פסק הדין בפני בית הדין הארצי לעבודה בירושלים.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לבאי כח הצדדים. 511594662

ניתן היום, כ"ו אייר תשע"ז, 22 מאי 2017, בהעדר הצדדים.